सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम

Accelerating Sanitation and Water for All (ASWA-II)

कार्यान्वयन योजना (२०१८–२०२२)

मिथिला नगरपालिका

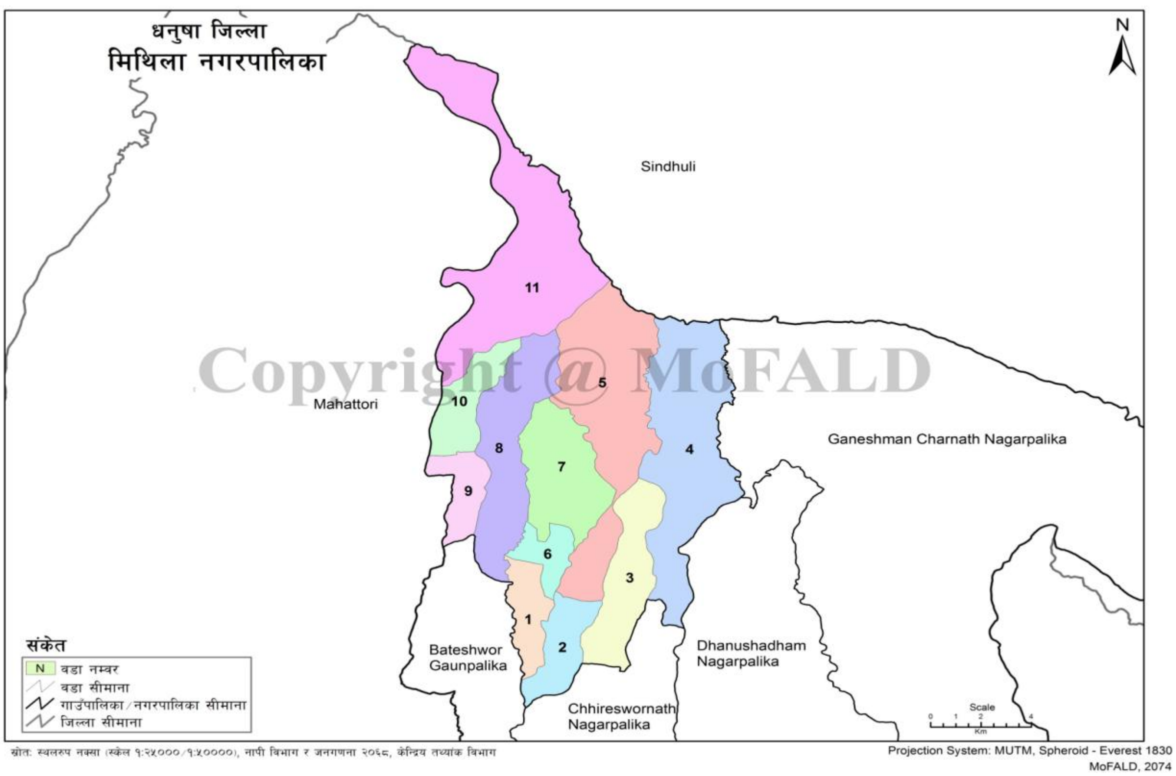

धनुषा

प्रदेश नं २

फाल्गुन २०७४

बिषयबस्तु तालिका

सि.न.	बिषय	पेज न.
१	नगर प्रमुखको शुभकामना मन्तब्य	३
२	मिथिला नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय	४
३	मिथिला नगरपालिको खानेपानी तथा सरसफाइको अवस्था	४-५
४	खानेपानी तथा सरसफाइका क्षेत्रहरु, सवलपक्षहरु र अवरोधहरु	४-७
५	सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिव्रता कार्यक्रम (ASWA-II) को परिचय	८
५	मिथिला नगरपालिकामा सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रमको औचित्य	८
६	कार्यक्रमको ढाँचा	९-१०
७	कार्यक्रम ब्यवस्थापन क. संस्थागत ब्यवस्था ख. बजेट प्रवाह ग. कार्यक्रम ब्यवस्थापन तथा अनुगमन संयन्त्र घ. दिगोपना ङ. मुल्यांकन	१०-११
८	अनुमानित बजेट	११
९	कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना	१२-१३
१०	अनुसुचिहरु	
	तालिका २. १. खानेपानीको प्राथमिक स्रोत	४
	तालिका २.२ चर्पीको उपलब्धता	५

मिथिला नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
ढल्केवर, धनुषा
प्रदेश नं. २, नेपाल

मिथिला नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
ढल्केवर, धनुषा (जिल्ला)
२ नं. प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्याः- ०७४।०७५
चलानी नं.:-

मन्तव्य

मिथिला नगरपालिकाको घोषणा वि.सं. २०७१ साल मंशिर १६ गते भएको हो । यो नगरपालिका मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रमा जनकपुर अञ्चलको धनुषा जिल्लामा अवस्थित छ । ११ वटा वार्ड संख्या रहेको यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल १८७.९३ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । जम्मा जनसंखया ४५,१६४ रहेको यस नगरपालिकाको पुर्बमा गणेशमान चरनाथ र धनुषाधाम न.पा, पश्चिम महोत्तरी जिल्ला, बटेश्वर गा.पा, उत्तरमा सिन्धुली जिल्ला र दक्षिणमा क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका, बटेश्वर गा.पा रहेको छ । यस नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थित २६ डिग्री ३४ मिनेट १२ सेकंड उत्तरी अक्षांश र ८६ डिग्री ३४ मिनेट १२ सेकंड पुर्वी देशान्तर रहेको छ ।

यस नगरपालिकाको बिभिन्न विकास कार्यक्रमहरु मध्य खानेपानी र सरसफाई एक प्रमुख कार्यक्रम हो । हामी खुला दिशामुक्त र पुर्ण सरसफाइ अभियान प्राथमिकताका साथ संचालन गरिरहा छौं । बिशेष गरी खुला दिशामुक्त अभियानमा खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय,युनिसेफ नेपाल र स्थानिय संघ संस्थाका योगदान निकै महत्वपूर्ण रहेको छ ।

खानेपानीको सवालमा स्वच्छ पिउने पानीको पहुंच एक महत्वपूर्ण चुनौती हो । सरसफाइको हिसावले बाँकी घरहरुमा शौचालय निर्माण,निर्माण भएका शौचालयहरुको सरसफाइ र उपयुक्त प्रयोग,आनी बानीमा परिवर्तन,बिद्यालय तथा संस्थागत सरसफाइ पनि विशेष ध्यान दिनुपर्ने क्षेत्रको रुपमा हामीले पहिचान गरेका छौं ।

युनिसेफ नेपालको सहयोगमा सञ्चालन हुन लागेको सबैका लागि सरसफाइ र खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम (Accelerating Sanitation and Water for all-ASWA-II) ले हाम्रो प्रयासमा उल्लेखनीय सहयोग पुर्याउने छ भन्ने विश्वास लिएका छौं ।

सबैका लागि सरसफाइ र खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम संचालनको क्रममा २०७४ साल फागुन १२ गते सम्पन्न भएको सरोकारवालाहरुसंगको अन्तरक्रिया र ब्यापक छलफलबाट प्राप्त भएका सल्लाह र सुझावहरुलाई आत्मसाथ गर्दै तयार पारिएको यो कार्यक्रम कार्यान्वयन योजनाले ५ वर्षको अवधिमा यस नगरपालिकाको समग्र खानेपानी र सरसफाइको अवस्थामा सुधार ल्याउछ भन्ने विश्वास लिएको छु । साथै यो योजना नितान्त नगरपालिकाको भएकोले यसको पूर्ण कार्यान्वयनमा हाम्रो नेतृत्व र लगानी समेत गरिने प्रतिबद्धता पनि ब्यक्त गर्दछु।

अन्त्यमा ,यस नगरपालिकामा सरसफाइ योजना संचालन गर्न र योजना निर्माणमा सहयोग गर्ने युनिसेफ नेपाल, खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय धनुषा, स्थानिय गैर सरकारी संस्थाहरु र अन्य सबै विकास साझेदार संस्था प्रति आभार ब्यक्त गर्दै यो योजना कार्यान्वयन गर्नमा पनि निरन्तर सहयोग हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

धन्यवाद

....
तारा कुमारी वस्नेत
उप प्रमुख

१. मिथिला नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

मिथिला नगरपालिकाको घोषणा वि.सं. २०७१ साल मंसिर १६ गते भएको हो । यो नगरपालिका मध्यमाञ्चल विकास क्षेत्रमा जनकपुर अञ्चलको धनुषा जिल्लामा अवस्थित छ। ११ वटा वार्ड संख्या रहेको यस नगरपालिकाको क्षेत्रफल १८७.९४ वर्ग किलोमिटर रहेको छ। जम्मा जनसंखया ४५१६४ रहेको यस नगरपालिकाको पुर्वमा गणेशमान चरनाथ र धनुषाधाम न.पा, पश्चिम महोत्तरी जिल्ला, बटेश्वर गा. पा, उत्तरमा सिंधुली जिल्ला र दक्षिणमा क्षिरेश्वरनाथ नगरपालिका, बटेश्वर गा. पारहेको छ । यस नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्थित २६ डिग्री ३४ मिनेट १२ सेकंड उत्तरी अक्षांश र ८६ डिग्री ३४ मिनेट १२ सेकंड पुर्वी देशान्तर रहेको छ।

२. मिथिला नगरपालिको खानेपानी तथा सरसफाइको अवस्था

नगरपालिका क्षेत्रमा दीगो र व्यवस्थित स्रोत सहितको खानेपानी आपूर्ति प्रणाली विकास हुन सकेको छैन । ट्यूब वेल, इनार नगरवासीको खानेपानीको प्रमुख स्रोतका रुपमा रही आएका छन्। प्रयोगमा रहेका अन्य स्रोतहरूमा निजी धारा, सार्वजनिक धारा तथा मूल र खोलासमेत रहेका छन् । एउटै स्रोतबाट पर्याप्त र नियमित खानेपानी आपूर्तिको सुनिश्चितता नभएका कारण एउटै घरपरिवारले विभिन्न स्रोतबाट खानेपानी आपूर्ति/उपभोग गर्ने गरेको स्थिति छ। खानेपानीका लागि विभिन्न स्रोतहरुको प्रयोग भइरहेको अवस्थामा विभिन्न घरपरिवारको खानेपानीको प्राथमिक स्रोत (सम्बन्धित घरपरिवारको खानेपानीको मुख्य स्रोत) देहाय अनुसार रहेको छ।

तालिका २. १. खानेपानीको प्राथमिक स्रोत

	मिथिला नगरपालिका		
सि.न.	खानेपानीको प्राथमिक स्रोत	घर संख्या	प्रतिशत
१	निजी धारा	२०३६	३०।८७
२	ट्यूबेल	९२३	१३।९९
३	इनार/कुवा (ढक्कन भएको)	२१२	३।२१
४	इनार/कुवा (खुल्ला)	३२३६	४९।०६
५	नदि कुलो नहर पोखरीको पानी प्रयोग गर्ने	२६	०।३९
६	मुलको पानी प्रयोग गर्ने	७४	१।१२
७	अन्य	८९	१।३५
जम्मा		**६५९६**	
			श्रोत : केतवि, २०६८

यस मिथिला नगरपालिकामा करीव ३५ प्रतिशत घरमा शौचालय रहेको छ भने ६५ प्रतिशत घरमा शौचालय बन्न बाकी रहेको छ। वडागत रुपमा सरसफाइ तथा हौचालयको सुविधाको अवस्था यस प्रकार रहेको छ।

तालिका २.२ चर्पीको उपलब्धता

वडा नं.	कुल घरपरिवार सख्या	चर्पी भएका घरपरिवार	चर्पी नभएका घर संख्या
वडा नं १,२,३	१३९०		
वडा नं ४,५,६	२०३६		
तुलसीचौडा	९८१		
पुस्पपुर	५५४		
वडा नं १०	२४०६		
कुल	७३६७		
प्रतिसत			
सवै वडा खुला दिशामुक्त भएपनि हरिहरपुर वडा नं.३मा केहि घरधुरी वाँकी रहेको छ।			

स्रोत: जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय, डिसेम्बर २०१७

३. खानेपानी तथा सरसफाइमा काम गर्ने संघसंस्थाहरु

खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय र युनिसेफले मिथिला नगरपालिकामा खानेपानी तथा सरसफाईको कार्यक्रम संचालन गर्दै आएको छ।

४. खानेपानी तथा सरसफाइका अवरोधहरु

नगरपालिका स्तरीय ASWA -II को योजना तर्जुमा गोष्ठीमा भएको छलफलको आधारमा निम्नलिखित सवल पक्ष र अवरोधहरु विश्लेषण गरिएको छ ।

क्षेत्रहरु	सवल पक्ष	अवरोधहरु
नीति तथा रणनीति	• जिल्ला र पालिकाको खुला दिसामुक्त अभियानको रणनीतिक योजना छ । • खुला दिसा गर्न हुँदैन भन्ने नयाँ मान्यताको शुरु भैरहेको छ । • शौचालय निर्माणको लागि नगरपालिकाबाट विपन्नहरुको लागि सहयोग गरिएको ।	• पालिकाको WASH Plan छैन । • खुला दिसा मुक्त अभियानलाई निरन्तरता दिन सामाजिक नीति नियम स्थापित भएको छैन, जुन अत्यन्त जरुरी छ । • भान्सा सफा हुनुपर्छ भन्ने छ तर शौचालय सफा हुनुपर्छ भन्ने मान्यता स्थापित हुन सकेको छैन । • साबुन पानीले हातधुने बानी सामाजिक मान्यताको रुपमा स्थापित छैन । • अझैपनि धैरै मानिसमा खुल्ला रुपमा दिसापिसाब गर्ने पुरानो बानी हटेको छैन । • साना शहरी योजनाबाट शौचालय निर्माणमा बढी अनुदान गरिएको र साना शहरी योजनाको कार्यक्रम क्षेत्र बाहिर सहयोग नभएकोले अभियान सञ्चालनमा समस्या भएको । • चर्पी र स्वच्छताको क्षेत्र भनेको अन्य संघ संस्थाले निर्माण गरिदिने कुरा हो भन्ने मान्यता समाजमा विद्यमान छ ।
संस्थागत व्यबस्था	• जिल्लामा खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति क्रियाशिल छ । • नगरपालिका तहमा नगर स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति गठन भएको छ ।	• वडा स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको गठन कुनै पनि वडामा भएको छैन । • कार्यक्रम ब्यबस्थापनको लागि जिम्मेवार शाखा र ईकाइ गठन भएको छैन ।

क्षेत्रहरु	सवल पक्ष	अवरोधहरु
वित्तीय	• समुदायबाट खानेपानीको योजनाहरुको लागि वजेट र योजना माँग छ तर सरसफाइको लागि योजना र वजेट माँग छैन ।	• शौचालय निर्माणको लागि अनुदानको माग बढी छ । विपन्न समुदाय र जग्गा नभएकाहरुको लागि शौचालय निर्माणको लागि बढी लगानी गर्न आवश्यक छ तर त्यस बमोजिम लगानीको लागि स्रोत कम छ ।
योजना र अनुगमन	• नेपाल सरकारको नयाँ संघीय संरचना र यसको अधिकारमा क्षेत्रभित्र आफ्नो पालिकाको सहभागितात्मक योजना निर्माण गर्ने ब्यबस्था सुनिश्चित गरेको छ । • जिल्ला स्तरीय खुला दिसामुक्त योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन भैरहेको छ । • यस नगर पालिकाको खुला दिसामुक्त सम्बन्धी कार्य योजना छ ।	• निर्माण भएका शौचालयहरु मध्ये झण्डै एक तिहाइ सफा र प्रयोग योग्य छैनन् । • धेरै घरका चर्पीहरुमा उपयुक्त वायुद्वार (Ventilation), ढोका र छाना छैनन । मर्मत सम्भार गर्ने प्रचलन कम छ । केही जाती विशेषमा पुरुषहरु आफ्नो शौचालय र घरको अन्य सरसफाइ गर्ने काम पनि गर्दैनन् । • निर्माण शौचालय बाल मैत्री र अपाङ्ग.मैत्री नभएको
क्षमता अभिवृद्धि	• खुला दिसामुक्त अभियानमा समुदाय स्तरमा आवश्यक प्रज्वलक तथा सरसफाइ स्वंसेवकहरु छन् । • जिल्ला तहमा आवश्यक मात्रमा प्रशिक्षकहरु छन् । • खानेपानी र सरसफाइ सम्बन्धी सूचना, शिक्षा तथा सञ्चार सामग्री उपलब्ध छ । विकास साझेदार संस्थाहरुको जनशक्ति संचालित अभियानमा परिचालन गरिएको छ ।	• खानेपानी र सरसफाइको क्षेत्रमा नगरको आफ्नै जनशक्ति छैन ।

५.सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यकमको परिचय

नेपालले विगतका केहि वर्षहरुमा खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा उल्लेखनिय उपलब्धि हासिल गरेको छ । हालको नेपालको सरसफाइ ९६ प्रतिशत पुगेको छ भने ८५ प्रतिशत जनसंख्यामा खानेपानी सुविधाको पहुँछ छ । स्रोतः खानेपानी तथा ढल निकास विभाग २०७४ ।

नेपाल सरकारको नेतृत्वमा भएको यो अभियानमा विभिन्न विकास साझेदासका साथै युनिसेफ नेपालको पनि योदान रहेको छ । सन् २०१३ देखि २०१७ मा ५ वर्षको युनिसेफ नेपालको Country Program अन्तर्गत सञ्चालित Accelerating Sanitation and water for All कार्यक्रमले पनि योगदान गरेको छ । त्यसैको सिकाइ र उपलब्धीको आधारमा सन् २०१८ देखि २०२२ सम्मको युनिसेफ नेपालको राष्ट्रिय योजना अन्तर्गत पनि प्रदेश नं. २ का ८ वटै जिल्लाका ४० भन्दा बढी गाँउपालिका तथा नगरपालिकाहरुमा सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिव्रता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न लागिएको छ । यो नगरपालिका पनि यस मध्येको एक हो ।

६.मिथिला नगरपालिकामा सबै र सधैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानी कार्यक्रमको औचित्य

खानेपानी सरसफाई तथा स्वछता यस नगरपालिकाको प्रमुख प्राथमिकताको क्षेत्र हो । अझ पनि यस नगरपालिकाको ७३६७ (जिल्ला खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालयको सर्वेक्षण) घरधुरी मध्ये ३०।८७ प्रतिशतको (निजी धारा) खानेपानीमा पहुंच र ५४५ घरधुरीमा सरसफाइ सुविधा पुगेको छैन । भएका शौचालयहरुमध्ये करीव एक तिहाइमात्र सञ्चालनमा छन भनै अन्य शौचालय प्रयोगमा ल्याउन यस कार्यक्रमको आवश्यक छ । जम्मा २८ स्कुल मध्ये २३ बिद्यालयहरुमा आधारभूत शौचालय र खानेपानीको सुबिधा छ । विद्यालयमा भएका शौचालयहरु मध्ये ५ प्रयोग विहिन तथा प्रयोग गर्न लायक छैनन । विद्यालयहरुमा भएका खानेपानी र सरसफाइ सुविधा सञ्चालनमा ल्याउन पनि यो कार्यक्रमको आवश्यक्ता छ ।

स्व्चछताको हिसावले यो समुदायमा कति प्रतिशत घरमा मात्र साबुनको उपलब्धता छ भन्ने तथ्यांङ्ग नै छैन । महत्वपूर्ण समयमा हात धुने मानिसको संख्या पनि कमी नै छ । यसमा ब्यापक परिवर्तन ल्याउन पनि यो कार्यक्रमको आवश्यक्ता छ ।

७ (सात) स्वास्थ्य संस्थाहरुमा भएका खानेपानी र सरसफाइ सुविधा पनि झण्डै २(दुई) स्वास्थ्य संस्थामा सेवाग्राहीहरुका लागि प्रयोग योग्य छैन र पहुँचमा पनि छैन ।

६. कार्यक्रमको ढाँचा

क. लक्ष्य

लक्षित क्षेत्रका गरिब जनता, विशेषगरी महिला तथा बालबालिकाको स्वास्थ्य, पोषण तथा जीवनस्तर सुधारिएको हुनेछ ।

ख.नतिजा

लक्षित क्षेत्रका गरिब तथा संकटासन्न जनता, बिशेषगरी महिला तथा बालबालिकाले सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाइका सेवाहरु र स्वच्छताका अभ्यास दिगो रुपमा उपभोग गरेका हुनेछन् ।

ग.कार्यक्रम क्षेत्र

यस नगरपालिकाको १ देखि १० वडाहरुमा यो कार्यक्रम सञ्चालन हुनेछ ।

घ) उपलब्धि र क्रियाकलापहरु

सन् २०१८ देखि २०२० सम्म कार्यान्वयन चरण र २०२१ देखि २०२२ सम्म अनुगमन चरण सञ्चालन हुनेछ । यस अवधिमा कार्यक्रमको उपलब्धी यस प्रकार हुनेछ ।

उपलब्धी नं.	उपलब्धी	ीक्रयाकलाप
उपलब्धि १	• ५४५ घरमा शौचालय निर्माण भै आधारभूत सरसफाइमा पहुँच पुगेको हुनेछ । • खुला दिसामुक्त घोषणा भएका समुदाय मध्ये ९० प्रतिशत समुदायले निरन्तरता पाउनेछन् ।	• ५४५ घरमा सुधारिएको चर्पी निर्माणमा सहजिकरण • खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा र त्यसको दीगोपना • साबुनपानीले हात धुने कार्यको प्रवर्द्धन •
उपलब्धि २	• लक्षित क्षेत्रका ५५० जनताको आधारभूत र सुरक्षित खानेपानीको सुविधामा उपभोग गरेका हुनेछन् र ३ वटा समुदाय सुरक्षित पानी पिउने समुदायको रुपमा घोषणा हनेछ ।	• खानेपानी योजना निर्माण र पुनःनिर्माण • खानेपानी सुरक्षा र खानेपानी सुरक्षा योजना तयार तथा कार्यान्वयन • पानी शुद्धकरणका विधीहरुको प्रवर्धन •
उपलब्धि ३	• ३ वटा विद्यालय र १ वटा स्वास्थ्यसंस्थामा उपयुक्त र प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिएका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरु निरन्तर प्रयोगमा रहनेछन् ।	• विद्यालयमा खानेपानी, शौचालय र सामुहिक हात धुने सुविधा निर्माण, ब्यबस्थापन र सञ्चालन • साबुन पानीले हातधुने अभियान सञ्चालन • बाल क्लव गठन र परिचालन • महिनावारी सरसफाइ ब्यबस्थापन • स्वास्थ्य संस्थाहरुमा खानेपानी, शौचालय र हातधुने सुविधा निर्माण • साबुन पानीले हातधुने सुविधाहरुको निर्माण, संचालन र दीगोपना •
उपलब्धि ४	• नगरपालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई सबलिकरण गर्न नगरको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी योजना निर्माण भै कार्यान्वयन भएको हुनेछ	• आधारभूत सर्वेक्षण • खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना • क्षमता विकास क्रियाकलाप • संस्थागत विकास •

७. कार्यक्रम ब्यवस्थापन

क. संस्थागत ब्यबस्था

नगरपालिकामा रहने मुख्य संगठनात्मक ढाँचाको आधारमा कार्यक्रम ब्यबस्थापनको लागि उपयुक्त सहायक संरचनाहरु खडा गरिनेछ । जस्तैः सबैभन्दा माथिल्लो निकायमा नगरस्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति रहनेछ र त्यसको मातहतमा वडा स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति र वडा समन्वय समितिका मातहतमा बिद्यालय स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाइ स्वच्छता समन्वय एवं खानेपानी तथा सरसफाइ उपभोक्ताहरु रहनेछन् । कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि टोल विकास संस्थाहरुलाई पनि आधारभूत संगठनको रुपमा परिचालन गरिनेछ ।

ख.बजेट प्रवाह

नेपाल सरकारको संघीय वजेट ब्यबस्थापन नीति अनूरुप युनिसेफ नेपालबाट वजेट प्रवाह गरिने ब्यबस्था मिलाइनेछ ।

ग. कार्यक्रम ब्यवस्थापन तथा अनुगमन संयन्त्र

खानेपानी तथा सरसफाइ कार्यक्रम यस नगरपालिकाको सामाजिक विकास शाखा अन्तर्गत राखिनेछ । उक्त शाखामा यो कार्यक्रम ब्यस्थापनका लागि एकजना सम्पर्क ब्यक्ति तोकिनेछ । आवश्यक्ता अनुसार शाखाले खानेपानी तथा सरसफाइ इकाइ स्थापना गर्न सक्नेछ । साथै नगरपालिकाले साझेदार संस्थाको सहकार्यमा आवश्यक कर्मचारीहरुको ब्यबस्था गर्नेछ । कार्यक्रमको अनुगमनको लागि अलग्गै अनुगमन योजना तयार गरी कार्यान्वयमा ल्याइनेछ । सोही बमोजिम प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने र अभिलेखीकरणका गरिनेछ ।

घ. दिगोपना

सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिब्रता कार्यक्रम कार्यअवधी ५ बर्षको हुनेछ । जस मध्ये ३ बर्षको अवधी योजना कार्यन्वयन चरण र बाँकी २ बर्षको अवधी योजना अनुगमन, मुल्याङ्कन र सुपरिवेक्षणको हुनेछ । कार्यक्रमको दिगोपना नै यस कार्यक्रमको मुख्य उद्धेश्य रहेकको छ। यो कार्यक्रमको दिगोपनाको लागि स्थानीय सरकारको सरसफाइ तथा खानेपानी योजनाको मुल प्रवाहमा समाहित गराइ यसको दिगोपन सुनिश्चित गरिनेछ । कार्यक्रमको प्रत्येक चरण जस्तै योजना निर्माण, कार्यन्वयन, अनुगमन तथा मुल्यांकन र लाभहरुको बाँडफाँडमा लक्षित वर्गको सहभागिताको सुनिश्चितता गराइने छ । कार्यक्रमको प्रत्येक चरणमा निश्चित मापदण्ड बनाइ योजना अनुगमन गरिने छ ।

ङ . मुल्यांकन

तेस्रो पक्षद्धारा कार्यक्रमको शुरुवात , मध्य तथा अन्तिममा गरी तीन चरणमा आधारभुत सर्वेक्षण तथा मुल्यांङ्कन गराइने छ । मुल्यांङ्कन प्रतिवेदनका आधरमा आएका सुझावहरुलाई बिभिन्न तहमा छलफल गरि आगामी योजना र रणनीति र तय गरिने छ ।

१०. बजेट

यस कार्यक्रमको कूल वजेट रु ६३,२३,०००।०० युनिसेफ नेपालबाट उपलब्ध गराइनेछ। यो वजेट नतिजाको आधारमा तय गरिएको छ। यो वजेट र कार्यक्रम नगर सभाबाट पारित गर्नुपर्नेछ।

सबैका लागि सरसफाइ तथा खानेपानीमा तिव्रता कार्यक्रम (Accelerating Sanitation and Water for All (ASWA-II)

कार्यान्वयन योजना २०१८ देखि २०२२

मिथिला नगरपालिका, धनुषा

मुख्य उपलब्धी	मुख्य क्रियाकलाप	लक्षित जनसंख्या	वजेट				जम्मा वजेट
			कार्यक्रम वर्ष २०१८ देखि २०२० सम्म		अनुगमन तथा मूल्यांकन वर्ष २०२१ देखि २०२२ सम्म		
			पालिका	यूनिसेफ नेपाल	पालिका	यूनिसेफ नेपाल	
उपलब्धि १: ५४५ घरमा शौचालय निर्माण भै आधारभूत सरसफाइ र स्वच्छतामा पहुँच पुगेको हुनेछ र खुला दिसामुक्त घोषणा भएका समुदाय मध्ये ९० प्रतिशतले निरन्तरता पाउनेछन् ।							
	☐ ५४५ घरमा सुधारिएको चर्पी निर्माणमा सहजिकरण ☐ खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा र त्यसको दीगोपना ☐ स्वच्छता अभियान (साबुनपानीले हात धुने कार्यको प्रवर्द्धन र महिनावारी सरसफाइ प्रवर्द्धन), ☐ साना बालबालिकाहरुको दिसा ब्यबस्थापन	२,८३४		५७७,०००		२६८,०००	८४५,०००
उपलब्धी २: लक्षित क्षेत्रका ५५० जनसंख्यामा आधारभूत र सुरक्षित खानेपानीको सुविधामा पहँच पुगेको हुनेछ र ३ वटा समुदाय सुरक्षित पानी पीउने समुदायको रुपमा घोषणा भएको हनेछ ।							
	☐ खानेपानी योजना निर्माण र पुनःनिर्माण ☐ खानेपानी सुरक्षा योजना तयार तथा कार्यान्वयन ☐ पानी शुद्धीकरणका विधीहरुको प्रवर्धन र प्रयोग	५५०		२,०६०,०००		३१८,०००	२,३७८,०००
उपलब्धी ३: तीन वटा विद्यालय र एक वटा स्वास्य्यसंस्थामा उपयुक्त र प्रभावकारी व्यवस्थापन गरिएका खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सुविधाहरु निरन्तर प्रयोगमा रहनेछन् ।							
	☐ विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा खानेपानी, शौचालय र सामुहिक हातधुने सुविधा निर्माण, ब्यबस्थापन र सञ्चालन ☐ विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा साबुन पानीले हातधुने अभियान सञ्चालन ☐ विद्यालयमा बाल क्लव गठन र परिचालन ☐ विद्यालय र स्वास्थ्य संस्थामा महिनावारी सरसफाइ ब्यबस्थापन	४		६००,०००		१००,०००	७००,०००
उपलब्धी ४: यस पालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छतालाई सबलिकरण गर्न नगरको खानेपानी, सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी योजना निर्माण भै कार्यान्वयन भएको हुनेछ ।							
	☐ आधारभूत र अद्यावधिक सर्भेक्षण एवं अभिलेखीकरण ☐ पालिकाको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तर्जुमा ☐ क्षमता विकास र ज्ञान ब्यबस्थापन ☐ संस्थागत सुद्रीढिकरण र परिचालन ☐ प्राविधिक सहयोग र सामाजिक परिचालन	१		१,५००,०००		९००,०००	२,४००,०००
	जम्मा		(	४,७३७,०००	(	१,५८६,०००	६,३२३,०००